

**Uzasadnienie do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 4 kwietnia 2016 r.
zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Żwirownie w Starej Olesznej PLH020049**

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 ze zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Żwirownie w Starej Olesznej PLH020049 zostało ustanowione przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniu 1 kwietnia 2014 r. i ukazało się w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego w dniu 3 kwietnia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 1689). Powodem zmiany ww. zarządzenia są uchybienia wskazane w trybie kontroli aktów prawa miejscowego przez Ministra Środowiska uzasadniające zmianę we własnym zakresie, przesłane pismem znak: DP-074-62/42959/14/JJ z dnia 22 grudnia 2014 r. Uwzględniono także wyniki ekspertyzy dotyczącej uzupełnienia stanu wiedzy na temat siedliska 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea* oraz gatunku rośliny 1831 Elisma wodna *Luronium natans*, co stanowiło wypełnienie zapisów zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 1 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Żwirownie w Starej Olesznej PLH020049.

Jedną z uwag Ministra Środowiska wskazywała na konieczność przeredagowania opisu zagrożeń (załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia) oraz celów działań ochronnych (załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia) w przypadku niewystępowania przedmiotu ochrony w obszarze Natura 2000 lub jego niskiej reprezentatywności (nadanie kategorii D). W związku z powyższym dla siedlisk: 2330 wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe, jesionowe i olsy źródłiskowe, oraz gatunku: 1083 jelonek rogacz, opis zagrożeń/ cel działań ochronnych zmieniono z „*Nie analizowano zagrożeń dla siedliska/gatunku, ponieważ w trakcie prac terenowych nie potwierdzono występowania siedliska/gatunku w obszarze i nie ma perspektyw na jego występowanie w przyszłości - planowana aktualizacja SDF i usunięcie siedliska/gatunku z listy przedmiotów ochrony*” na „*Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony)*”. Natomiast dla gatunku 1084 pachnica dębowa opis zagrożeń oraz celów działań ochronnych zmieniono z „*Nie analizowano zagrożeń/celów dla siedliska z powodu planowanej aktualizacji Standardowego Formularza Danych w zakresie nadania siedlisku oceny D – nieznacząca*” na : „*Nie dotyczy (przedmiot ochrony występuje w stopniu niereprezentatywnym)*”.

Dla ww. siedlisk i gatunków usunięto również wskazywane działanie ochronne pn. „*Propozycja aktualizacji SDF poprzez przygotowanie wniosku do GDOŚ w celu usunięcia gatunku z listy przedmiotów ochrony – wykreślenie z SDF (...)*”, gdyż wg Ministra Środowiska nie jest to działanie ochronne.

Po ponownej analizie zapisu dotyczącego celu działań ochronnych dla siedliska 7150 przeredagowano jego brzmienie zmieniając zapis „*utrzymanie siedliska w stanie niepogorszonym lub poprawienie stanu zachowania*” na „*utrzymanie siedliska w stanie niepogorszonym (U1)*”, ponieważ przeprowadzenie zaplanowanych działań

ochronnych, tj. usunięcie drzew i krzewów z części siedliska nie gwarantuje znaczącej poprawy wskaźników. Osiągnięcie stanu FV w przypadku tego siedliska w przedmiotowym obszarze nie jest możliwe.

Wyniki badań siedliska 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea* oraz gatunku rośliny 1831 Elisma wodna *Luronium natans* jednoznacznie potwierdziły obecność w obszarze głównego przedmiotu ochrony – elismy wodnej, wykluczyły natomiast występowanie oraz możliwość pojawienia się w przyszłości siedliska 3130. Warunkiem rozwoju przedmiotowego siedliska jest okresowe osuszanie i zalewanie podłoża. Już w 2013 r. kiedy prowadzone były badania na potrzeby opracowania pzo wskazywano, iż występowania tego siedliska na przedmiotowym obszarze jest mało prawdopodobne - zbiorniki wodne nie są użytkowane jako stawy rybne, woda nie jest z nich jest spuszczana; granica pomiędzy brzegiem a dnem zbiornika jest zazwyczaj bardzo ostra; pas szuwarów rzadko przekracza metr szerokości; nachylenie dna jest duże. Takie ukształtowanie powoduje, że nawet podczas suszy, kiedy następuje znaczny ubytek wody w zbiornikach, powierzchnia odsłoniętego dna jest stosunkowo niewielka. 2015 rok był bardzo suchy - bezśnieżna zima, długie okresy bez deszczu oraz wysokie temperatury, zatem ubytek wody obserwowano również w przedmiotowym obszarze. Nie odnaleziono jednak ani jednego stanowiska rośliny charakterystycznej dla siedliska 3130. Odsłonięte dno było zazwyczaj zajmowane przez pojedyncze rośliny szuwarowe (głównie trzcinę pospolitą) lub pozostawało bez pokrywy roślinnej. W związku z powyższym w stosunku do tego siedliska w załączniku nr 1 i 2 znalazł się zapis „*Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony)*”. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawnioskuje o usunięcie siedliska 3130 z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Żwirownie w Starej Olesznej PLH020049.

W odniesieniu do gatunku elisma wodna, zgodnie z zaleceniami zawartymi w ekspertyzie sformułowano zagrożenia, cele działań ochronnych oraz działania ochronne, które pozwolą na zachowanie gatunku w stanie nie pogorszonym (U1) oraz monitoring stanu zachowania.

Ustanowienie zarządzenia zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronny dla obszaru Natura 2000 Żwirownie w Starej Olesznej PLH020049 poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

W dniu 22 września 2015 r. w Biuletynie Informacji Publicznej i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) oraz w Gazecie Wyborczej o zasięgu wojewódzkim ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 16 września 2015 r. o zamiarze przystąpienia do opracowania projektów zmian zarządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla 42 obszarów Natura 2000 w województwie dolnośląskim, w tym dla przedmiotowego Obszaru. Obwieszczenie zostało również przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do Urzędu Gminy w Bolesławcu, gdzie wisiało na tablicy ogłoszeń w dniach 22.09.2015-13.10.2015 r. oraz Starostwa Powiatowego w Bolesławcu, gdzie wisiało na tablicy ogłoszeń w dniach 23.09.2015-15.10.2015 r.

Projekt zarządzenia został także przesłany do zaopiniowania do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (GDOS).

Obwieszczeniem z dnia 1 lutego 2016 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zgodnie z art. 39 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353) zawiadomił o przystąpieniu do opracowania projektów zmian planów zadań ochronnych dla pięciu obszarów

mających znaczenie dla Wspólnoty, w tym m.in. dla obszaru Żwirownie w Starej Olesznej PLH020049, możliwości zapoznania się z dokumentacją sprawy i możliwością składania uwag i wniosków. Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniach 4-25 lutego 2016 r., a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej (dodatku dolnośląskim Gazety Wyborczej) w dniu 4 lutego 2016 r. Obwieszczenie zostało także przekazane w celu jego upublicznienia do Urzędu Gminy w Bolesławcu, gdzie wisiało na tablicy ogłoszeń w dniach 4-25 lutego 2016 r. oraz Starostwa Powiatowego w Bolesławcu, gdzie wisiało w dniach 5-29 lutego 2016 r.

Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

Uwagi do projektu zarządzenia pismem z dnia 25 lutego 2016 złożył Klub Przyrodników i zostały one rozpatrzone w następujący sposób:

- Uwaga, iż w stosunku do gatunku nie używa się określenia „występowanie w stopniu niereprezentatywnym” - nie została uwzględniona, gdyż powyższa zmiana została wprowadzona w wyniku uwag Ministra Środowiska.
- Uwaga, iż sformułowanie celu ochrony „zachowanie w stanie niepogorszonym (co najmniej U1)” nie jest prawidłowe, ponieważ dopuszczałoby pogorszenie stanu siedlisk poprzez pogorszenie się z FV do U1 tych parametrów i wskaźników, które obecnie są w stanie FV – co zachowałoby ogólną ocenę U1 - nie została uwzględniona. Zdaniem tut. organu sformułowanie to nie daje przyzwolenia do zaniechania podejmowania wskazanych działań ochronnych lub zmiany obecnego sposobu użytkowania, co doprowadziłoby do obniżenia oceny płatów siedlisk z oceną FV, a jedynie wskazuje, iż ocena ogólna siedliska przyrodniczego w obszarze winna zostać utrzymana na poziomie U1.
- W odniesieniu do uwagi dotyczącej nadania kategorii D dla pachnicy dębowej *Osmoderma eremita* – zdaniem Klubu Przyrodników nadal nie jest pewne, czy spełnione zostały przesłanki do obniżenia oceny pachnicy na D – uwaga nie została uwzględniona. W przedmiotowym obszarze stwierdzono 2 osobniki tego gatunku zasiedlające jedyne stare drzewo rosnące w obszarze, które ponadto objęte jest ochroną jako pomnik przyrody. Dodatkowo niemożliwe było określenie stanu zachowania populacji tego gatunku, ponieważ nie było możliwe uwzględnienie zwykle stosowanych wskaźników: udziału procentowego drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych, udziału procentowego drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych dostępnych do kontroli, liczby drzew zasiedlonych w przeliczeniu na 1 ha etc. W związku z brakiem odpowiednich do zasiedlenia drzew, perspektywy na utrzymanie się tego gatunku w tym obszarze są znikome.
- Pozostałe zgłoszone uwagi nie dotyczyły zapisów niniejszego zarządzeniem, nie były zatem przedmiotem analizy na obecnym etapie postępowania.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525 ze zm.) uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 24 marca 2016 r.